

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ అష్టాధికశతతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టాధికశతతమః సర్గః ॥

భ్రాతృభిః కపిభిర్పక్షైశ్చ సహ పరమధామ గంతుం శ్రీరామస్య నిశ్చయో
విభీషణం హనుమంతం జాంబవంతం మైందం ద్వివిదం చ ప్రతి భూతల
ఏవ స్థాతుం తస్యాదేశః

తే దూతా రామవాక్యేన చోదితా లఘువిక్రమాః |

ప్రజగ్ముర్మధురాం శీఘ్రం చక్రుర్వాసం న చాధ్వని || 7.108.1 ||

తతస్త్రిభిరహోరాత్రైః సంప్రాప్య మధురామథ |

శత్రుఘ్నాయ యథాతత్త్వమాచఘ్నుః సర్వమేవ తత్ || 7.108.2 ||

లక్ష్మణస్య పరిత్యాగం ప్రతిజ్ఞాం రాఘవస్య చ |

పుత్రయోరభిషేకం చ పౌరానుగమనం తథా || 7.108.3 ||

కుశస్య నగరీ రమ్యా వింధ్యపర్వతరోధసి |

కుశావతీతి నామ్నా సా కృతా రామేణ ధీమతా || 7.108.4 ||

శ్రావస్తీతి పురీ రమ్యా శ్రావితా చ లవస్య హ |

అయోధ్యాం విజనాం కృత్వా రాఘవో భరతస్తథా || 7.108.5 ||

స్వర్గస్య గమనోద్యోగం కృతవంతౌ మహారథౌ |

ఏవం సర్వం నివేద్యాశు శత్రుఘ్నాయ మహాత్మనే || 7.108.6 ||

విరేముస్తే తతో దూతాస్త్వర రాజేతి చాబ్రువన్ |

తచ్ఛ్రుత్వా ఘోరసంకాశం కులక్షయముపస్థితం || 7.108.7 ||

ప్రకృతీస్తు సమానీయ కాంచనం చ పురోధసం |
తేషాం సర్వం యథావృత్తమబ్రవీద్ రఘునందనః || 7.108.8 ||

ఆత్మనశ్చ విపర్యాసం భవిష్యం భ్రాతృభిః సహ |
తతః పుత్రద్వయం వీరః సోఽభ్యషించన్నరాధిపః || 7.108.9 ||

సుబాహుర్మధురాం లేభే శత్రుఘాతీ చ వైదిశం |
ద్విధా కృత్వా తు తాం సేనాం మాధురీం పుత్రయోర్ద్వయోః |
ధనం చ యుక్తం కృత్వా వై స్థాపయామాస పార్థివః || 7.108.10 ||

సుబాహుం మధురాయాం చ వైదిశే శత్రుఘాతినం |
యయౌ స్థాప్య తదాయోధ్యాం రథేనైకేన రాఘవః || 7.108.11 ||

స దదర్శ మహాత్మానం జ్వలంతమివ పావకం |
సూక్ష్మక్షౌమాంబరధరం మునిభిః సార్థమక్షయైః || 7.108.12 ||

సోఽభివాద్య తతో రామం ప్రాంజలిః ప్రయతేంద్రియః |
ఉవాచ వాక్యం ధర్మజ్ఞం ధర్మమేవానుచింతయన్ || 7.108.13 ||

కృత్వాభిషేకం సుతయోర్ద్వయో రాఘవనందన |
తవానుగమనే రాజన్ విద్ధి మాం కృతనిశ్చయం || 7.108.14 ||

న చాన్యదద్య వక్తవ్యమతో వీర న శాసనం |
విహన్యమానమిచ్ఛామి మద్విధేన విశేషతః || 7.108.15 ||

తస్య తాం బుద్ధిమక్లీబాం విజ్ఞాయ రఘునందనః |
బాఢమిత్యేవ శత్రుఘ్నం రామో వాక్యమువాచ హ || 7.108.16 ||

తస్య వాక్యస్య వాక్యాంతే వానరాః కామరూపిణః |
ఋక్షరాక్షససంఘాశ్చ సమాపేతురనేకశః || 7.108.17 ||

సుగ్రీవం తే పురస్కృత్య సర్వ ఏవ సమాగతాః |
తం రామం ద్రష్టుమనసః స్వర్గాయాభిముఖం స్థితం || 7.108.18 ||

దేవపుత్రా ఋషిసుతా గంధర్వాణాం సుతాస్తథా |
రామక్షయం విదిత్వా తే సర్వ ఏవ సమాగతాః || 7.108.19 ||

తే రామమభివాద్యోచుః సర్వే వానరరాక్షసాః |
తవానుగమనే రాజన్ సంప్రాప్తాః స్మ సమాగతాః || 7.108.20 ||

యది రామ వినాస్మాభిర్గచ్ఛేత్త్వం పురుషోత్తమ |
యమదండమివోద్యమ్య త్వయా స్మ వినిపాతితాః || 7.108.21 ||

ఏతస్మిన్నంతరే రామం సుగ్రీవోఽపి మహాబలః |
ప్రణమ్య విధివద్ వీరం విజ్ఞాపయితుముద్యతః || 7.108.22 ||

అభిషిచ్యాంగదం వీరమాగతోఽస్మి నరేశ్వర |
తవానుగమనే రాజన్ విద్ధి మాం కృతనిశ్చయం || 7.108.23 ||

తస్య తద్ వచనం శ్రుత్వా రామో రమయతాం వరః |
వానరేంద్రమథోవాచ మైత్రం తస్యానుచింతయన్ || 7.108.24 ||

సఖే శృణుష్వ సుగ్రీవ న త్వయాహం వినాకృతః |
గచ్ఛేయం దేవలోకం వా పరమం వా పదం మహత్ || 7.108.25 ||

తైరేవముక్తః కాకుత్స్థ బాధమిత్యబ్రవీత్ స్మయన్ |
విభీషణమథోవాచ రాక్షసేంద్రం మహాయశాః || 7.108.26 ||

యావత్ ప్రజా ధరిష్యంతి తావత్ త్వం వై విభీషణ |
రాక్షసేంద్ర మహావీర్య లంకాస్థః స్వం ధరిష్యసి || 7.108.27 ||

యావచ్చంద్రశ్చ సూర్యశ్చ యావత్ తిష్ఠతి మేదినీ |
యావచ్చ మత్కథా లోకే తావద్ రాజ్యం తవాస్త్విహ || 7.108.28 ||

శాసితశ్చ సఖిత్యేన కార్యం తే మమ శాసనం |
ప్రజాః సంరక్ష ధర్మేణ నోత్తరం వక్తుమర్హసి || 7.108.29 ||

కించాన్యద్ వక్తుమిచ్ఛామి రాక్షసేంద్ర మహాబల |
ఆరాధయ జగన్నాథమిక్ష్వాకుకులదైవతం || 7.108.30 ||

ఆరాధనీయమనిశం దేవైరపి సవాసవైః |
తథేతి ప్రతిజగ్రాహ రామవాక్యం విభీషణః || 7.108.31 ||

రాజా రాక్షసముఖ్యానాం రాఘవాజ్ఞామనుస్మరన్ |
తమేవముక్త్వా కాకుత్స్థో హనూమంతమథాబ్రవీత్ || 7.108.32 ||

జీవితే కృతబుద్ధిస్త్వం మా ప్రతిజ్ఞాం వృథా కృథాః |
మత్కథాః ప్రచరిష్యంతి యావత్లోకే హరీశ్వర || 7.108.33 ||

తావద్ రమస్వ సుప్రీతో మద్వాక్యమనుపాలయన్ |
ఏవముక్తస్తు హనుమాన్ రాఘవేణ మహాత్మనా || 7.108.34 ||

వాక్యం విజ్ఞాపయామాస పరం హర్షమవాప చ |
యావత్ తవ కథా లోకే విచరిష్యతి పావనీ || 7.108.35 ||

తావత్ స్థాస్యామి మేదిన్యాం తవాజ్ఞామనుపాలయన్ |
జాంబవంతం తథోక్త్వా తు వృద్ధం బ్రహ్మసుతం తదా || 7.108.36 ||

మైందం చ ద్వివిదం చైవ పంచ జాంబవతా సహ |
యావత్ కలిశ్చ సంప్రాప్తస్తావజ్జీవత సర్వదా || 7.108.37 ||

తానేవముక్త్వా కాకుత్స్థః సర్వాంస్తాన్మక్షవానరాన్ |
ఉవాచ బాధం గచ్ఛద్ధ్వం మయా సార్థం యథోదితం || 7.108.38 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
ఉత్తరకాండే అష్టాధికశతతమః సర్గః ||